

Szerkesztőség:

Kaposvárott, zárda-utca.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr

Fél évre - 3 frt - kr

Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért.

Hagelman Károly
könyvtároskodásban és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott, zárda-utca

Ide címzendők az előfizetési pénz-
zek, hirdetések és nyilatkozatok.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr

Fél évre - 3 frt - kr

Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért.

Hagelman Károly
könyvtároskodásban és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

Vigyázzunk.

Régóta már főszerkesztőnek tartotta a zsidóság, céljai elérésére a sajtót, tudjuk, hogy kezükbe is kerítették azt majdan egészen. Hogy e téren a zsidók eddig a fősúlyt a fővárosi lapokra fektették, ez természetes; a falusi nép olvasással oly kevésbé foglalkozott, hogy az előttük számításba nem is jött. Azon néhány lap, mely vidéken tengődött, jobban csakis egy vagy más clique lapja volt, mely főispáni bevonulások vagy más excellentiások megérkeztek alkalmából dícséreteket zengett, minden előfizető névnapjáról megemlékezett, politikával legfeljebb annyiban foglalkozott, a mennyiben megyei gyűlések végeztével, tudatta a Vmegye végtelen hasznára, melyik reménydus ifju sarját nevezte ki ő méltósága a főispán tiszteletbeli aljegyzőnek vagy esküdtnék; az urak tartották, mert soha sem bántott senkit; előfizettek, ez volt a lap haszna, nem olvasták, ez pedig az ő hasznuk volt. A nép azt sem tudta, hogy létezik.

Hogy az ily lapokkal a számító zsidóság nem törődött, az természetes, de ezen idyllicus állapotok nem tarthattak örökké. A nép széles körében is belátták, hogy lapot olvasni, tudni az eseményeket, elodázhatlan kötelesség azon nép részéről, mely alkotmányunk által neki biztosított jogoknál fogva, hivatva van a választások közvetítésével tényleges befolyást gyakorolni hazánk kormányzására. Nem lehetett kétség, hogy ezen szellemi ébredés, befolyás nélkül maradjon a vidéki lapokra; elenyészett belőlök az untató anyám asszony sápitólódás, a kitérés minden kényelmetlen kérdés elől, felfogta fontos hivatását és megadván a fővárosi irodalmi corryfeusoknak az őket megillető tiszteletet, átértette, hogy a vidék, az igaz nép ohajait tolmácsolni, bajait átérteni, azokat a hivatottak tudomására hozni, csak azon vidéki lap lehet hivatva, mely a nép közvetlen

körében él, és azóta teljesítette is ebbeli kötelességét, hiven és fáradhatlanul.

Valamint azonban a vidéki irodalom e tevékenysége feltűnt mindazok előtt, kik a nép élet mozzanatait figyelemmel kísérték, úgy feltűnt a zsidóságoknak is, mely megremülten látta, hogy hiába alapított a központban tucatszám lapokat, melyek tagadtak istent, vallást, nevetségessé timentek fel minden oly meggyőződést, mely forintokban le nem számolható elveken alapult. Oriási tért foglaltak az ugynevezett cultus osztályok közt, de megdöbbenve kellett észrevenniök, hogy a népben él az isten, él a vallás és mind ennek jeleül tántoríthatlanul él benne a ragaszkodás azon keresztthez, mely minden zsidó ostrom után ragyogóbb.

A zsidóság, ezen neki keserű öntudatra ébredve, most már a falusi nép erkölcsi életének megromlására törekszik, és elsőben is a vidéki sajtót akarja körmei közé kaparítani. Sem terünk, de szándékunk sincs mindazon furfangokat elsorolni, melyeket a zsidóság néptünk félrevezetésére elkövet, de nem felelnék meg hivatásunknak, mint itt Somogyban megjelenő lap, ha nem figyelmeztetnénk olvasó közönségünket azon legujabb attentatumra, melyet ellenében, hiszékenységre számítva, a zsidóság elkövetni készül.

Köz tudomásilag van Kaposvárott egy keresztény és egy zsidó nyomda — a keresztény nyomdából kerül ki a „Népjog“, mely ép oly természetes, minthogy a zsidó Jaiteles nyomdájában csakis oly lapok jelenhetnek meg, melyek burkolva vagy nyitva a zsidó érdekeket szolgálják, azonban, úgy látszik, az eddigi eredmények nem felelnek meg teljesen a zsidó várakozásoknak, legalább ezt kell következtetni abból, hogy legujabban az általánosan zsidó lapnak ismert Világosság mellett ugyanazon nyomdában „Nép-

zászló a magyar nép lapja“ cím alatt egy új lap jelenik meg, a Világossággal ugyanazon irányban, de ugyanazon tartalommal is.

Önkénytelenül esztünkbe jutnak a magyarosított Rákóczy, Hunyadi, Árpád, Attila zsidók. A Népszászló évek előtt Madarász József, 1848 óta szakadatlanul megválasztott függetlenségi képviselőnek, országszerte tisztelt neve alatt jelent meg, és különösen a balpárti olvasóközönség kedves lapja volt. A most Kaposvárott megjelenő zsidó népszászlója semmi más, mint a „Világosság“, mely e címen minden fáradság dacára sem tudván népünk hajlékaiba befurakodni, új lében feleresztetik, hogy így, hol világosítása nem kellett, talán mint zászló lebegessen. Sajátságos, mi nehezen tudják a zsidók belátni, hogy népünk kiskorúsága megszűnt, a végtelen nyomornak, melyet okoztak, van egy jó oldala; gondolkozóvá és ez által nagykorúvá tették a népet, melynek hiába hintik be a labdacot cukorral; ki érzi rajt a mérget és kerül. De különben is ez csak egy társadalmi lap, mely mint ilyen, politikát nem követhet, pártállást nem foglalhat, de nem is cizeloztatik vele egyéb, minthogy a választott cím által magát egyik-másik házba becsempészve, ott legalább, annyi időre míg fellebbenvén az oroszlanbőr, megismerik, más oly lap előtt foglalja el a tért, melyet a zsidóság ily furfanggal akarna a nép kezéből kicsavarni.

Ne adjunk hangzatos szavakra, zsidó nyomdából ered, tehát zsidó lap, olvassák csak maguk, ha kedvük telik benne.

Nem írva akarjuk mi a nép zászlaját látni, és nem mint cizelget haszonleső tüzelnek számára, hanem kibontva és magasán tartva, mely körül, egy lélekkel, egy akarattal fogunk seregelní mindnyájan és tudjuk képzelní, hogy e zászló előtt legyen a zsidó, de hogy velünk együtt alatta, azt ugyan soha.

Kanizsai.

TÁRCZA.

A dicsőség tövis útja.

Andersen után.

Él egy régi monda, „a dicsőség tövis útjáról.“ a rege hőse végre eljut a dicsőség napfényes magaslátára, de mily véres harcok, mily hosszú nehéz, kinteljes küzdelmek után juthat el oda! Kinek ne juttatná eszébe e régi monda, saját életének titkos tövis útját, küzdelmét és szenvedéseit. Mi választja el a regét a valóságtól? Talán egyedül az, hogy a regének már itt a földön meg van harmonikus megoldása, míg a valóság e megoldást egy jövő élettől, az örökkévalóságtól várja.

A világ történelem laterna magicához hasonlóan a jelen setét alapján fényképekben mutatja nekünk, az emberiség jóltevőit, a lángész vértanuit, tövis koronázta fejfel, nehéz keresztrel vállukon, elgyötört testtel, elkintott lélekkel, kísérve a szennyes tömeg gunyakazajától felfelé haladva a dicsőség véráztatta, tövises ösvényén.

Minden időkből, minden világgrészből felénk ragyognak e fénytelt alakok, egy-egy rövid élet szűkeretében összpontosítva egész korszakok harcait és győzelmeit. Idézzünk fel néhányat e vértanuk közül, e világ hősök közül, melyek faja csak akkor vész ki, midőn e föld-gömb izzé porrá zuzódik.

Előttünk egy zsufolásig telt amphitheatrum. Aristophanes „Fehő“-ből záporként özönlik guny és élcz az álmélködő tömegre: Athén legnagyobb szel-
leme, a világ legnagyobb bölcsé, a nép hősléklü vé-

delmezője 30 zsarnok ellen: Sokrates lesz itt ugyan e nép gunyakazaja közt pelengérré állítva, Sokrates ki a harcztér halalos veszélyei közt Xenophont és Alcibiadest megmentette, Sokrates, kinek isteni szel-
leme az öskor, bálványai fölé emelkedett, szentség-törő kézzel lesz itt a csöselékl gunyakazajának oda dova. Ő maga is jelen van, felemelkedik a nézőtér-
ren, előlép nyugodtan, méltóságosan, hadd lássa a kaczagó tömeg, minő hasonlatosság van ő közté, s a torzkép közt, mely felett az atheniek kaczagnak; ott áll köztük magasztosan s rút vonásait a szellem, s a jószág fennsége szépsége sugározza körül.

Hervadj el olajfa és te mérges lehelletű bürök, ved arnyadat Athénre s lakóira.

Hét város követelte magának, a dicsőséget H o m é r szülőhelye lehetni, de már csak akkor, mikor Hómér meghalt! És még életben volt? Nézzétek! Ott halad ő lankadtan, fáradságosan a dicsőség tövis útján, városról városra, házról házra megy verseit mondogatva silány élelméért, a holnap gondolata megöszíté haját. Ő a nagy látnok megvakulva, téveteg léptekkel megy előre, útja felfelé vezet, de utközben tövisek tepik szét a költő-király koldusköpenyét! Dalai élnek mai is, s egyedül ezek által élnek az ó-kor istenei és herosai.

Egyik kép a másik után merül fel keleten nyugaton, távol egymástól időben, térben, de mindig egy-
egy részlete a dicsőség tövis útjának, melyen a tövis-
bokor csak akkor hajt virágot, ha már e virág csupán a sirt ékesítheti.

Pálmák között, indigóval s egyéb drágasággal terhelt tevék csoportját látjuk most; e kincseket ama föld fejedelme küldi a dálnoknak, kinek dalai a nép gyönyörűsége, az ország dicsősége; végre

megtalálják őt, kit hazug rágalom számkivetésbe üzött, a karaván eléri ama várost, hol ő menhelyre talált. Szegényes halotti menet útját állja a fényes küldöttségnek. A halott éppen az kit ő keresnek: F i r d u s i! — Ő a dicsőség tövis útjának végét elérte már!

Az otromba arczu, vastag ajku, gyapjas hajú szerezsen koldulva ül Portugal fővárosa palotáinak márvány lépcsőzetén — K a m o e n s hű szolgája ez. E setét arczu, de fehér lelkű hű barát s a neki vetett rézpézn darabok nélkül ura a Lusidae dálnoka éhen halna.

Most drága siremlék emelkedik Camoens porai felett?

Ismét új kép.

Vasrácszat mögött egy férfit látunk, halott-halvány arczal, hosszú bozontos szakállal. „Talál-
mányom minden század legnagyobb találmánya!“
Kiáltja kétségbeesetten. „Es husz éve már hogy fogva tartanak!“ — „Ki ezen ember?“ — „Egy örült!“
feleli a börtönőr. „Mily képtelen dolgok fordulhat-
nak meg egy ilyen szegény örült fejében! Ez azt képzeli, hogy göztől hajtva utazni lehet!“ — E fo-
goly D e C a u s a l a m o n a gőzerő felfedezője, kinek derengő felhomályban rejtőző, csodás sejtelmét egy Richelieu lángelméje nem bírta átérteni, s a nagy feltaláló örültek házában hal meg.

Itt áll K o l u m b u s, kit egykor utzagyerkö-
czök csufolóvda üldöztek, mert új világot akart felfe-
dezni — és ő felfedezte azt! Az emberek kebléből, a harangok ércztorkából harsogó örömrivalgás fogadja, győzelem koszoruzta visszatértnél, de galád irigység kigyó sziszegése csakhamar fölülmulja a dicsősítés himnusát. A világfelfedező, ő ki Amerika aranydús

Megyénk területére 98 zsandár van kivéve, kik 16 őrségre lesznek elosztva, esik tehát egy-egy őrségre hat zsandár meg kettőnek tizenhatod része, miután pedig egyik őrségnek szabály szerint a szolgabíró székhelyén kell lennie, valóban kíváncsiak vagyunk hogy például a kaposi járásban, ez az egy őrség Kis-Korpadon, Kercseligetén, Visnyén vagy Bószénán a Szigeti járásba Lakócsán, Mosgón, Ladon, vagy a jó isten tudja hol lesz elhelyezve. No de hát a zsvány uraknak is csak kell egy kis respirium hogy kivevethessék a vármegyét, meg azután az egész baj csak látszat, a zsandár ur legalább is két annyi fizetést kapván mint a pandur, tehát jogosan lehet tőle megkövetelni, hogy menjen egyszerre kétfelé. No még van ennek más orvossága is; ha a kereskedők tarthatnak maguk kontójára boltorséget az állami rendőrség mellett, miért ne tarthatná meg a vármegye pandurjait a zsandárok mellett; így azután a kecske is jóllakik meg a káposzta is megmarad. A vármegye pandurjaival saját pénzén fenntarthatná a közbátorságot, a kormány pedig zsandárjaival más pénzén, akár minden gyűlés alkalmával megzavarhatná a közbékét, ezt azután hisszük kellő pontossággal s eredménnyel el is végeznék.

Megengedi-e a zsidónak vallása a rituális gyilkosságot?

Mióta a tiszai-észlári vérvád híre bejárta az országot s világot, kevés ember van a ki a fenti kérdést fel ne tette volna.

A hagyomány könnyen megfelelt erre igennel.

De azok, kik csak akkor hisznek, ha Tamásként, az üdvözítő sebjait ujjokkal érintetik kétkedve rázták fejüket daczára azon eseteknek, melyeket a történelem a zsidók rituális gyilkosságáról elbeszél.*)

A keresztény felfogás irtózik elhinni e borzalmakat, az egyenlőség tana visszautasítja a feltevést, hogy közöttünk járnak, velünk hason jogokat élveznek, kiknek vad gyűlölettel telt vallása a keresztényt rosszabbnak, alávalóbbnak tartja az állatnál, s ellenmondást keres, de talál is abban, hogy ennek daczára, a megvetett keresztény vért, a zsidó kedvesnek tartja Isten előtt.

Annál nehezebb pedig a kérdésre alapos feleletet adni, mert tudvalevőleg a zsidók vallási könyvei titkukat képezik, melyet könnyen óvhatnak meg, mert vajmi kevés azok száma kik képesek e régi héber s chald nyelven irt könyveket csak meg is érteni.

De nem lehetetlen: így történt, hogy egy kiváló német tudós feladatául tűzvén ki a kérdés alapos tanulmányozását s tudományos megfejtését, oly eredményre jutott, mely irtózáttal tölt el minden jó lelkű embert, s meggyőzi arról mily igaz a volt

s van a zsidóknak a kik kívánják sőt követelik, hogy a zsidók vallási könyvei átvizsgáltságának, abból minden morál és államellenes tétel kitöröltessék, a törvényhozás pedig gondoskodjék arról hogy a hamis tanokban nevelt zsidóság ellen a keresztényiség kellőképpen megvédelmeztesse.

Az említett tudós kutatásai eredményéről így ír:

A zsidók vallási könyvei, melyek törvényeket tartalmaznak két osztályba sorozandók: egyik osztály a Peshath, másik kabala.

Az elsőhöz tartoznak a zsidók törvénykönyvei, mint a Talmud s kivonatai tehát a **Schulchau Aruch** s. a. t. E szerent, zsidó nem köteles ugyan a keresztényt meggyilkolni, de tiltva van neki hogy megmentse halálos veszedelemből.*) S ha a Sanhedrim Pereck 10. és Adaba Sara Pereck 1.***) megrendelet is anazarenius (Jézus Krisztus) követőinek kiirtását, a zsidók Peshath könyveiben nem fordul elő tétel, mely a keresztény vért rituális czélokra való felhasználását rendelné, avagy megengedné.

A Peshath könyveinél azonban sokkal nagyobb tekintélyben áll s általában az első helyet foglalja el a zsidók előtt a Kabala, mely szó hagyományt jelent. — E könyvekben azon titkos tanok foglaltatnak, melyek hagyományként szálltak az elődökről utódokra.

A ki a Kabala megértésére nem bírja a kulcsot, az százszor is elolvashatja, s ha megérti is az egyes chald szavakat, a tételek értelme titok marad előtte.

E titkos könyvekbe számtalan helyen az mondatik, hogy a nem zsidó szüzek vére kedves áldozat az Isten előtt.

Hogy példákat idézzünk a Sepher Halkut hem 156 lapján a következőket olvashatni:

Azt mondja az irás: Nem tudom a férfinak utját aleányzóval. (Példabeszédek XXX. 18. 19.) Hogy kell ezt érteni? Az értelme ez: **Csodálatos, hogy a tisztátalan szüzek vére az Isten előtt oly kedves áldozat. Igen! nem zsidó szüzek vért ontani oly szent áldozat, mint a legdrágább fűszer, mely az Istent kibékíti s kegyelmét biztosítja. Ugy érted tehát a törvényt: Csodálatos hogy a nem zsidó szüzek tisztátalan s vére még is oly drága áldozat.**

A Priez Hachajm 33 lapján következő cselekedetet magasztal, mert az Isten előtt különösen kedves: Azt mondja az irás: a bölesek tündökölni fognak, mint a menyeknek fénye. Hogy kell ezt érteni? Így: **Azok kik**

*) Skulchau Aruch Jore Deah 3. 158. l.

**) Bamberesti Talmud kiadása Amsterdam 1646. Zsidó számítás szerint 3407.

feldjét a tengerből kiemelve királyának ajándékozta, nehéz vasbilincsekben nyeri el jutalmát. O e bilincseket, az emberi hála e tanuit a sirba is elakarta vinni magával.

Egyik kép a másikat üzi: a dicsőség tövis útján nem fogy ki a vándor.

Itt setét éj homályában tűnődik a nagy tudós ki a hold hegyeit megmérte. O ki a végtelenségbe kihatót, s nagy gondolataival érintte bolygókat s napokat, o a hatalmas, ki megérté a természet geniusának titkos szózatát; o ki megmozdulni érzi lába alatt a földet: G a l i l e i. Most vakon süketen a megtagadás kínjai közt ül itt beteg, nyomorultán alig birva mozdítani már a lábát, melylyel egykor a földet taposva e nagy szavakat mondá: „Es mégis mozog!”

Látjátok ez ifju nőt? Tiszta szive, gyermeteg kedélye a hajnali csillag fényében a szent szüzet látja, hazájáért lángoló szívének dobbanásában hívó szózatot hall, és elindul ama hittal, mely hegyeket mozdit. A hadsereg élére áll, előre viszi a zászlót, s hazájának védangyalává lesz. „Legyen néked a te hited szerint!” szól az Úr, s a szüze a győzelem. Hangzik a győzelmű ének, magasra lobog a máglya: Jeanne d'Arc-ot a boszorkányt elégetik. Még ez sem elég! Egy jövő század kiköp a fehér lilom emléke előtt. Voltaire, az ép emberi ész e satyrja, „Lapucelle”-ről énekel.

Egy hajó hagyja el a dán partokat, s elevez a tenger végtelenjébe, a hajóban egy férfi áll az árbochoz támaszkodva, s hosszan, fájón utóljára tekint vissza Hveen szigetére. E férfi T y c h o - B r a c h e. Dánia nevét a csillagokig emelte. Bántalom, üldözés volt a jutalom. — Most távozik, — vándorol ki az idegenbe. „Az égbolt velem marad mindenütt, mi

kell nekem egyébb!” szól s tova evez a nagy ember s tisztelve él idegen országban!

Amerikában egyik legnagyobb folyóvíz partján vagyunk, végtelen néptömeg sereglett össze. Szájáról szája megy a monda, hogy evező és vitorla nélkül fog egy hajó dacolni az elemekkel. Fulton Robert akarja e lehetetlenséget lehetővé tenni. A hajó elindul. De ime most fennakad. A néptömeg felkaczag, piszeg fityöl. Fulton atyja is a nevetők közt van. »Esztelenség! Örjögés! Ide jut a gögös elkapottság! Az örültek házába a bolonddal!« Kiáltják vadul. — De ime! Egy szegecske, mely a gépet akadályozó eltörlik, s a hajó folytatja diadal útját! — A gőz hatalmas percekre változtatja az órákat, egyik országtól a másikig.

Emberi nem! Átérted-e egy ily perc üdvét! Mikor a szellem érzi küldetését! E perczet, melyben minden kétségbeesés, minden vérző seb, minden tövis szurás, minden vértanuság, sőt még a vétkes öntudat kinyja, az önvád gyötrelme is gyógyír, világozossággá, erővé, üdvözüléssé változik, minden dissonanz összhanggá olvad, s az ember az Istenség nyilvánulását érzi önmagában!

Igy vezet a dicsőség tövis útja országról-országra, nemzedékről nemzedékre, s dicsfényével körül övedzi a földet s az emberiséget. Boldog háromszor boldog, ki a pálya vándorává közvetítővé az Isten s emberiség közt szemeltetett ki!

A történelem geniusa hatalmas szárnyakon lebeg át téreken, időközön, s bátoritva, vigasztalva, enyhítve mutat éj setét alapon fénylő képeket, s a dicsőség kinos de ragyogó tövis-utját, mely nem mint a regében, már itt a földön gyönyörre s üdvre vezet, hanem a csillagok fölé, halhatatlanságba, örökkévalóságba viszen. **Aaa.**

Isten hatalmát a goj vérvél erősítik — pedig ezek az igazi bölesek — világitani fognak mint a menyeknek fénye. Mert bár az urelrontotta templomainkat, kárpótlásul meghagyta hogy a keresztény vért egy száraz kövön kionthassuk! — Az az a nyitott törvénytáblák előtt, melyek csak is sinagógában találhatók.

Hasonló tanítás a Kabalában igen sok helyütt előfordul.

Ezekből ítélje meg az olvasó vajjon a zsidóságnak szabad-e vallási czélokból keresztényt meggyilkolni vagy sem.

Midőn előttünk feltárva fekszik az utálatos tan egész borzalmával, midőn a tudomány által napfényre hozott adatok, alapos gyanuval töltenek el, hogy közöttünk járnak, kiknek vallása a gyilkosságot erényként ünnepli, midőn félnie kell a keresztény anyának attól, hogy ártatlan gyermeke Solymosi Eszter irtózatot sorsára juthat, akkor az önfenntartás az önvédelem parancsolja nekünk keresztényeknek, hogy védelmet keressünk az egyesülésben, a kölcsönös támogatásban addig is, miglen a törvényhozás meghallgatván kiáltó szavát a népek, származásuk helyére, pokolba kergeti a Zsidó tanokat, s kiirtva a ragályt, mely a keresztény társadalmat már is alapjában támadta meg, reményt nyújt azon jobb jövőre, mely után buzgó imádság zeng miliók ajakán. **Antisemita.**

Tisza-Sz.-Imrei eset.

Solymosi Eszter ártatlanul kiontott vére még mindig boszuért kiált, a földi igazság még mindig nem szolgáltatott igazságot a megtört szívű anyának, s ime új vérvádat emelt Molnár Dániel tiszai-észlári lakos, Pilitzer Ignác ugyanottani lakos zsidó ellen. A „Függetlenség” közleményei után, a történet következő:

Molnár Eszter ki Pilitzer zsidónál szolgálatban állott, mult év december elején megjelennik atyja Molnár Dániel házánál; gazdájától való távozása indokul azt hozván fel, hogy fél gazdájától. Az atya e beszédre mit sem adott s leányát visszakísérte, elváláskor látta gyermekét utóljára élve, mert Eszter másnap eltűnt. Az apa meghallván leánya vesztét keresésére indult, de hiába nem találta sehol, nyoma veszett. Mintegy ötöd napra azonban Lódo Dániel egyik falubeli polgár ember figyelmzetteti a kétségbeesett apát, hogy Rác Tamás Pilitzer kocsisa sokat mulat, s azt mondta Kocsis Imréné, Arányi Bálint és Bíró Károlyné előtt, a kik kérdezték honnét kerül a dárídóra, hogy van miből, mert 100 forintot kapott, a miért Eszter holttestét a kutba dobta.

Erre azután Molnár Dániel testvérével végig járta a falu kútjait és decz. 11-ikén csakugyan meg is találta leánya holttestét a Pilitzerékhez közel fekvő csordás vagy zsidó kutban, mely kutat nem használja senki már régebb idő óta. Leánya holttestének megpillantására a szerencsétlen apa elszédülve össze-rogyott. Miután a szegény Eszter hulláját felboncolták, szülei négy napig tartották kiterítve saját szobájukban; ennyi idő alatt sem volt egy csepp szaga sem, se vér, se viz nem volt benne. Szemei úgy be voltak hunyva mintha haldoklaskor erősen befogták volna, állát se kellett lekötötni, úgy össze volt nyomva. Halántékán és bal melle alatt sebek voltak. Molnár Dániel az esetet feljelentette a Tisza-Abádi járásbírósnál vádolván Pilitzert a gyilkossággal. Eddig a bíróság részéről nagyon kevés vagy semmi se történt, daczára hogy Rác Tamás azt is elmondotta miként a holttestet lovon vitte a kuthoz, s csakugyan a kut mellett lópatkó nyomai látszottak. A községi pénztárnok pedig azt állítja, hogy O Pilitzerék házából nagy jagatást hallott, de akkor nem törődött vele.

Eszter holttestét egy zsidó orvossal felboncoltatták, miután pedig ez semmi gyanusat nem talált eltemették. Most azonban a vizsgálóbíróság felsőbb helyről kapott utasítás folytán felásatja Molnár Eszter holttestét s ujjában megvizsgálják orvosiilag.

A fentiek ellenében a zsidók azt állítják, hogy Eszter magát ölte el, azért mintha nem lehetett volna kedveséé miután apja a lakodalmat kitartani képes nem volt.

A legújabban érkezett hírek szerint az új Eszter hulláját hivatalosan orvosiilag megvizsgáltatták, orvosok voltak: Biszterczy, Bodnár, Simonyi, Sellei keresztény és Weinberger zsidó doctor. A látleletet dr. Bodnár hangosan diktálta be a nép hallatára, ekként: »Nagy mértékben rothadásnak indult hulla, mellkas belseje ép, mell üregben mintegy másfél liter vér. Ez azonban szerintem nem annyira vér, mint sárviz. Halántékán és mellén nincsenek sérülések. Hiszen kérem az egész test foszlott. Az orvosok

vélem
a halá
teren
eldőng
a vizs
sincs,

ügyvé
tulajd
gyarsá
vonta
tot az
támad
fejen
gistrá
tisztés
máské
oly gy
folytár
foltot
örző
vényt
torljó
jogi p
módot
jes isa
és akk
mint j
nak, n
mondj
gyakr
a geze

26-án
lodába
tet Á
viselte
est siki
Mihály
neveze
sikere
nemze
életir

választ
Kapos

melyet
sál az
meg ő
számra
sen siki
diszes
gyezni
nagyné
Foly
Irichné
zsefné
hadnag
Matolc
százado
Roboz
josné,
Károly
vely P
nosné,
hadnag
főhadn
Nelli,
Matild,
Beatriz
rek, H
nyi nő
Marisk
Ruszky
Scholcz
na, V
Irma

paranc
nok mu
óra P
száros
mai nap
más mé
kat vág
a város
meg fo
pán a

10-én
nyosság
előadás
a közör
gatván
beszélg

Karolin
egy ez
magok
jelenté

véleménye öngyilkosság, azonban nincs kizárva, hogy a halált szélhűtés okozta, úgy az sem, hogy ha Eszteron sebhely nem is látszik, hogy Piliczerek úgy eldöngözték Esztert, hogy belehalt, ezt azonban csak a vizsgálat fogja kideríteni. Letartóztatva még senki sincs, a gyanúval terheltre csendőrök ügyelnek.

HIREK.

Február hó 25-én. Psik Gyula helybeli ügyvéd, a »Korona« éttermében Jetelesz nyomdajelöltöt a mult számunkban már közölt magyarság ellenes durva kifakadása miatt számadásra vonta s mintán Jetelesz által tett védelmi mozdulatot az általánosan dühösnek ismert embertől megfutamodási szándékának tarthatta, botjával karján és fején meg is ütötte. Ez a száraz tény. — Nem regisztrálhatunk ily esetet — elkövetve a város legtisztességesebb találkozási helyeinek egyikében — másképp, mint sajnálattal a fölött, hogy ismét, mint oly gyakran beállott ferde társadalmi viszonyaink folytán egy eset, midőn a közönségre kényes, azon föltöt nem tűrő, a közönségre féltékenyen őrző egyén kénytelen — legalább látszólag — törvényt sérteni, hogy megvédhesse magát vagy megtoroljon oly sértést, melyre a föliásokra menő jogi paragrafusok még mind ez ideig kielégítő más módot nem nyújtanak. Az előzetesen történtek teljes ismerete iratja velünk e sorokat, melyeket így és akkor is megírtunk volna, ha sympatiáink nem úgy mint jelen esetben, osztatlanul azon részen állnának, mely részről a megtorlásnak e drasztikus, — mondják kik akarják; meg nem engedett de oly gyakran el nem kerülhető — módja. Külömben hogy a gezeres nagyobb mint a baj — ez természetes.

Somogyi piknik név alatt Bpsten febr. hó 26-án táncestélyt tartott a Holzwarth-Frohner szalodában, az estély fényesen sikerült. A bályai tisztet Agoston Józsefné asszony, megének leánya viselte s szekett kedves modorával nagyban járult az est sikeréhez. Az estély rendezője ifj. Kacsokovics Mihály ur volt, s ennek annál inkább örülünk, mert nevezett ur nem rég a második jogi szigorlatot szép sikerrel letette, és szeretjük látni, ha gentrink fiatal nemzedékében, a társadalmi kedélyesség, s a komoly életirány egyesülve találkoznak.

A folyó hó 28-án megejtett polgármesteri választás alkalmával Németh Ignác egyhangulag Kaposvár város polgármesterévé választott.

Február 24-én tartott meg azon estély, melyet a kaposvári társaságok terveztek, vizionzással azon táncestélynek, melyre január 10-én hívták meg őket az itt állomásozó tisztikar. Az estély mind számra, mind az ott uralkodó jó kedvre nézve fényesen sikerült. A férfi világ majd teljesen megjelent, a diszes hölgykoszorúból a következőket bírtuk feljegyezni: Bakonyi Ferenczné, Bereczkné, Brandt örnagy, id. Csorba Edéné, Fesztli századosné, ifj. Folly Józsefné, Goldbergerné, Hanti Károlyné, Irichné, Kacsokovics Boldizsárné, özv. Kaposcsy Józsefné Tevely Lujza, Kaposcsy Jenőné, Kálicz főhadnagyné, Kvapilné, Koch Jánosné, Mathis F.-né, Matolesy J.-né, Mészölyné, Misir századosné, Moré századosné, özv. Péky Gézáné, Pohl L.-né, Psick L.-né, Roboz Istvánné, Sárközy Miklósné, Schäffer Alajosné, Scholz Frikáné, Spitzer törzsvosnő, Szalay Károlyné Kisfaludy Atala, Thassy hadnagyné, Tevely Pongráczné, Trombitás Mihályné, Vaszary Jánosné, Villám örnagy, Weis századosné, Weisz hadnagyné, Würth Adolfné, Zalay Kálmánné, Zsidy főhadnagyné urnőket, Belovary Lenke, Bereczk Nelli, Berzsényi Mariska, Bogay Margit, Csorba Matild, Donázy Ilona, Farkas Erzsike, Gosztonyi Beatrix, Gönczy Gizella, Hagelman Iza, Háj nővérek, Horn nőv., Kacsokovics Ilon, Kvapil nőv., Ladányi nővérek, Lajpezig Gizella, Mészöly Ottó, Paizs Mariska, Riedl nővérek, Roboz nővérek, Röck Irén, Ruzsky nővérek, Sárközy Margit, Schäffer Gizella, Scholz Minka, Szalay Fruzina s Elza, Szávay Anna, Vanka Bella, Veigl Nelli, Würth nőv., Zdrávy Irma kasszonyokat.

József főherczegnek mind a honvédség főparancsnokának hadsegéde, Graeff lovassági tábornok mult vasárnap városunkba időzött.

Honvédeink egy része három tiszttel öt óra Pécsre helyeztettek át, a csatár iskola folyamán.

Tudomásunkra jutott, hogy Fürst Pál mérszárosnak magát kiadott semita, fél dög marhákat mai napon levágni; nemcsak a baromiorvos, hanem más mérszárosok is megütözköznek, hogy minő marhákat vágnak le a tisztelt semita urak. Figyelmeztetjük a városi hatóságot ez esetre, azon reményben, hogy meg fogja védeni a fogyasztó közönséget, ezen csupán a nyereséget hajhászó urak üzelméi ellen.

Boglári levelezőnk írja, hogy ott február hó 10-én Grünwald tanító ur felolvasást tartott a villanyosságáról, Kótay ur segédlete mellett. Levelezőnk az előadást elég kerekdednek írja, de panasolja, hogy a közönségből többen a nyikorgó ajtót folyvást nyitogatván és előadás alatt a háttérben valami gesátról beszélgetvén, a hallgatokat nem kevésbé zavarták.

A következő gyászjelentést vettük: Kazay Karolina, Gyula, Amália férj. Csepinszky Jánosné, úgy ez utóbbinak gyermekei: László, Pál és Margit, magok és a rokonság nevében, fájdalomtól megtörve jelentik édesanyjuk-, illetve nagyanyjuknak, özv.

Kazay Józsefné született Pethő Rózsának, folyó évi évi február hó 19-én éjjel 11 órakor, végelgyengülésben, életének 67-ik évében történt csendes elhunytát. Áldás és béke lengjen hamvai felett!

A nagy-átádi takarékpénztár beküldötte szerkesztőségünkhez tízedik évének zárszámadását. Örömmel látjuk ezen széles körben kedvelt intézetnek prosperálását. A betétek, váltók, de különösen kötvényekre adott kölcsönök nagy összege e vidéki intézetnek akkora forgalmáról tanuskodik, hogy csak megelégedéssel látjuk a kimutatásból, hogy a nagy fáradságot, lelkiismeretes kezelést 4988 frt nyerevény is jutalmazta.

Házasság. Skopal N. ur jádi segédjegyző tegnap vezette oltárhoz Keller Janka kasszonyt, Skopal urnak ez kétszeres nagy nap volt, mert ugyanaz napon tette le jó sikerrel a jegyzői vizsgát.

Tornászati. Tudvalevőleg az új tanrend szer szerint az iskolás gyermekeket a tanítók kötelesek a tornászati tanításra. Nálunk e részben még nagyon kevés az, ami e téren történik, noha a tornászati hasznos voltán ma már a legelfogultabbak sem kételkedhetnek. A gimnásiumban rendszeres tanítják a tornát, de arról, hogy népiszkoláinkban hogy áll a torna ügye, nem igen hallunk, pedig hát a tanítók részére torna tanfolyamok is voltak, melyek üdvös eredményeket reméltek. A tanító urak — tisztelet a kivételnek — nem nagyon örülnek ez ujításnak, kivált az öregek, de reméljük, hogy a fiatalok kik fölfogva nemes hivatásuk egész horderejét a testfejlesztés e nemes módját erőlesen fogják iskoláikban gyakoroltatni. Némelyek azonban sajtászerűen fogják fel e dolgot mint például az s-i kántor tanító, ki a muzsafiakat úgy oktatja a tornában, hogy csikorgó téli napokon vállára vette a puskát, neki állítja a vékony ruhával lábballal ellátott iskolásokat a rezulának, hogy torna fejében — hajtsák az özet.... A fölfogás eredeti, valószínűleg a csurgói tornafolyam nem is így tanulta a tornaoktatást a kántor ur — hanem hát mit szólnak hozzá a szülők?! Megkellene kérdezni ezt a tanfelügyelő től....

Hogy ne gazdagodnék a zsidó. »Budapesti Hirlap«, mely lap eléggé alig méltányolható nemes hűvel küzd a magyar birtokos osztály érdekei mellett s hol kell még a zsidókkal szemben is tartózkodás nélkül ad kifejezést nézeteinek f. évi 47. számában egy igen tanulságos cikket hoz »Haza zsidók és hazai gimnásiumok« cím mel. Ezen cikkből megtudjuk azt, hogy míg a magyarországi 152 gimnásiumból kath. jellegű van 90. Helvétli felek 30. Ágost. 25 Görögkeleti 3. Unitárius 3. Egyesült prot. 1. addig magyarországi zsidóság által fenntartott gimnásium egyetlen egy sincs. Pedig hát ha a gimnásiumot látogatók számát tekintjük, a római kath. után ő járul legnagyobb contingenssel ezen számhoz, az az a lakosság és tanulóiúság százaléka viszony számában éppen annyi, mennyi a reform. luther. unitárius és görögkeleti gym. ifjuság összesen mind, melynek nevelésére hatvan egy humán középiskola költségét hozták meg illető felekezetiük. Aztán ne rendeljünk meg keblünkben a jobb jövő iránt táplált bizalom! Lehet-e nyugodt, közönyös Magyarország kizsákmányolt, koldusbotra juttatott lakossága! ha e visszas állapotokról értesül... Talán lelki vakussággal verte meg az isten azokat, a kiknek nagyon is kellene azt látniok, hogy még népesség számra 11-szer, gymn. tanulóinak számában 45-ször annyi mint az unitárius, s egy gimnásiuma nincs; addig az unitárius 3 gymnásiumot tart fenn!... Aztán hogy ne gazdagodnék a zsidó s hogy ne vetné meg a keresztény a zsidót!...

Hajóközlekedés. A személyszállító hajók közlekedése Budapest és Mohács között e hó 16-án nyitattott meg, a következő menetrend szerint: Budapestről Mohácsra naponként 7 órakor reggel (a görög templom előtti kikötőtől) Mohácsra érkezik d. u. 5 órakor. Mohácsról Budapestre naponként d. u. 2 óra 30 perckor. A hajók — Szalk és Apostagot egyelőre kivéve — valamennyi állomást érintik. — Az árak felvétetnek az egész Duna mentén.

Gyilkosság. Jád községben, mint már mult számunkban érintettük, Szijártó Erzsze eltűnt. Szijártó Erzsze Varju Ferenczcel élt együtt; ez állítólag elküldötte Hetesre s felkérte egy öcsését, ki ellenséges indulattal viseltetett Sz. E. iránt, hogy kísérje el, reggel azonban a kísértől azon szavakkal, hogy siessen utána elküldötte; így akarta a gyanut magágaról elhárítani. 20-án mindenfelé keresték Erzsét s végre Varju Ferencz pajtájában találták fel Varju elfogatván mindent tagadott, de az ügyes vizsgálat felderítette a tényt: Varju tagadása után a községi vizsgáló megígérté neki, hogy ő majd kitisztazza, mire V. reá iratta negyed telkét, s a Sz. E.-től elrabolt pénzt átadta neki, — a vizsgáló kértére tehát elmondotta a következőket: 17-én este Sz. E. ágya fölé kampót vert, s alvás közben nyakára hurkot vetett s megfojtotta, ezután az ágyban elrejtette, 19-én lepedőbe tette s kocsin kivitte pajtájához, hol meg is találták, pénzt elvette. A vizsgáló tudván azonban, hogy vidékelt egyszerű tagadása ellenében mit sem ér tanuskodása, a mellékszobában álló szekrény s ágyba egy-egy tanut oltajtott; erre bement ebbe a szobába s kérte vádlottát, hogy mondaná el még egyszer a fentebbieket, mert őt igen megza-

varta, — s így most már teljesítvén ezt is, három tanu volt. Átkisértetvén a lengyeltóti kir. jbiróságához e tanuk az alírt jegyzőkönyvet felmutatták, V. mindent konokul tagadott, midőn azonban e tanukat vele szembesítették, bevallotta gyilkosságát. M. hó 24-én kísértetett városunkba s a kir. ügyészségnek adatott át. Előéletére megemlíthető, hogy 1868-ban akkori nevével menyét gyilkolta meg, s ezért 12 évre ítélteett el, 10 évet Lipótvárosban le is ült, két év ő Felsőge ezüst menyegzője alkalmával elengedtetett.

Bizalmas beszélgetések a néppel.

II.

Azon károkról beszélgettem eddig, miket a lud, borju és tinó okoznak a magyar népművelődésnek, s így a nemzeti közhaladásnak is azzal, hogy a gyermeket elvonják az iskolától, hol a jövő kor polgárává képeztetésének alapja készül — nem úgy a mint kellene, csak úgy, a mint lehet.

Ez a kár, a mi így okoztatik az elhanyagolt népnevelés által, még csak a jövőben kezd magát mutatni, akkor t. i. mikor majd az a Jancsika, ki most ott löt-fut a libák után, vagy ott ballag a borjuk előtt, — Jánossá lesz, s átveszi azt az örökséget, mit apja hagyott reá, s nagyokat néz, mikor megjön a hagyatéki felvétel után a százalék fizetési meghagyás, — hiszen bár ne jönne meg, s akkorára még a neve is veszne el örökre — s lát azon a papíron írást is, nyomtatott betűket és számokat is, mik olyan furcsán néznek reá, mintha csak azt mondanák neki szüntelen: lud... liba... lud... úgy-e nem ismert ez minket... mi vagyunk azok a szegény betűk, és számok, a miket egykor hátba rugtál a liba legelő kedvéért... nohát most itt vagyunk... boszút állunk rajtad... s elkezdnek ott forogni szemei előtt karikában, összefogóva, mint a játszó gyermekek, s dalolják a fülébe erősen: Liba... lud... és liba... lud... és liba... lud... Vagy pedig mikor kap egy megidőző végzést a törvényszéktől, hol beperelte őt az a jólelkű szomszéd boltos a Jankele azért a kötelezvényért, a melyen levő összeget bizony megfizette még az édes apja, mikor őlt, de a mit a jólelkű szomszédtól elfeledett apja visszakérni... Nézi hosszan, sokáig nézi ezt a hosszú, borjúnelyv forma papírost, forgatja elől és hátul... s csak úgy ficzkádoznak azok a sorok szemei előtt, mint egykor az a tinó, midőn elszabadult a járomból, és elfutott a szántás közben... Csak néz, bámul azokra a sorokra, azok meg visszánéznek ő reá, s rátörnek... mintha csak felakarnák öklelni őt... úgy vigyorognak azok a számok onnan reá... s mintha csak azt mondanák... borju... tinó... borju... úgy-e nem ismersz minket? mi vagyunk azok a megvetett számok, a miket elhagytál egykor apád tinójának a kedvéért... borju... tinó... borju... ne!

És ekkor valami különös érzés foglalja el a Jánossá lett Jancsika lelkét, mely oly nehéz lett egyszerre, mintha csak egy sereg liba, lud rajta, vagy egy farka tinó borju nyargalna végig újra... és úgy nyomja e nagy teher lelkéből az érzést fölfelé, hogy az egyszer csak kitor belőle egy hosszú, mély sóhajtasban, és abban a könyzárporban, mely szemeiből ered meg, leesik arra a papírosra, mi előtte fekszik az asztalon...

Jó, hogy nem látja e jelenetet, és azt az alá hulló köny záport az az édes anya, ki egykor libákat őriztetett vele, s a liba legelőre küldte az iskola helyett, vagy az édes apa, ki tinók előtt ballagtatta őt... mert ha látnák: bizony bizony meghasadna szívök láttára annak a nagy és mély fájdalomnak mi emberré nőtt, de emberré még sem lehetett fioknak arcán ül, s annak a könyzárporban, mi szemeiből patakzik alá... Jó egy hely az a temető, sok nagy fájdalom vonta oda már magát a világ elől, s az a sir sok szemrehányástól menti meg azokat, kik ott pihennek.

Mikor aztán kiserita magát jól, s megkönnyebült a lelke... eszébe jut, hogy neki is van egy kis fia, éppen most mult 6 éves... ott játszik valahol az anyja körül a konyhában... behívja kis fiát... megczirógatja és megcsókolja azt, azután így szól hozzá nagy ékesszólással: Édes kis Pistikám, de csak meg is nőttél már... holnap fel vezetlek az iskolába... ott vannak ám sok gyerekek... aztán meg egy jó bácsi is van ott... a kizokokat a gyereket tanítja... Úgy-e jó lesz? aztán majd szép kis könyvet is ad az a tanító bácsi, s abból tanulsz ott is, itthon is...

Persze hogy örül a kis Pistika annak, hogy ő holnap már iskolás gyerek lesz, olyan mint a szomszédék Ferkója, kinek olyan szép tarisznya lógg a vállán... Felismeret aztán Pistika az iskolába, és tanult szépen... úgy örült apja, a mint odahaza tanulgatott könyvéből a kis fia... el el nézte azt, és úgy el tudott gondolkozni azon a multon, a mi visszazált lelke elé.

E jövőre kiható betegségen kívül azonban van a magyar népéletnek egy már jelenben is károsan pusztító nyavalyája, mint azonban már csak a jövő alkalommal beszélhetek. — D. J.

Vidékről.

Ns.-Déd febr. 20. 1883.

Sokat, nagyon sokat lehet mostanában a Zsidó kérdésről olvasni az újság lapokban fényes tanúbizonyságul annak hogy csakugyan létezik az. Magas állású férfiak foglalkoznak vele, kárhóztatva az antisemitizmust, hogy t. i. az a szabadság és jogegyenlőség ellensége. De már erre nekünk is ki kell határozottan jelentenünk: bocsás meg nekik Uram, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek! Hát, hogy a falusi szegény nép oda van vetve martalécul az élelmesebb, okosabb, s ravaszabb zsidó fajnak; hogy magyar népünk és a zsidóság egyenlőtlen fegyverekkel küzd, a lét, a megélhetés harcában, hát ez meg egyezik a szabadság-jogegyenlőség elveivel?

Bizony ezen urak ábránd képzetükben nem látnak semmit. Olyanok, mint az a vgyázatlan gazda, ki folyvást újabb és újabb emeletekkel magasítja házáat, a nélkül, megvizsgálja, miszerint a fundamentum nem romlandozik-e? Olyanok mint az a család apa, ki családi nevét minden áron megörökíteni akarván, azt vagyonával együtt élelmesebb idegenekre ruházza, saját figyelmekét pedig elveszti engedni. En bizony semmi vizsgálatot nem találunk abban, hogy a mind-inkább tért foglaló zsidó faj lesz örököse az én őseim által reám hagyott örökségnek, s zsidó szellemi kapitalis, dicsősége szeretett magyar hazámnak. Azt beismerik, hogy az uszora pusztít, az iszákosság terjed, az új uszatic, de azt mondják rá, hogy ez régi társadalmi baj; mert hiszen mikor a zsidók még ezt nem teheték is: akkor meg az előjárók, magok a magyarok pusztították egymást. Országgyűlési hangzatos szavak ezek is: „ha pusztít az uszora, üldözték az uszort, de ne a zsidót. Ha az iszákosság pusztít, gyogyítsátok az iszákosságot, de ne a zsidót bántátok. Igen, ha a folyóvíze forrása miatt zavaros, a forrás tisztogatása helyett magát a vizet szűrjétek; a rablók elfogása helyett a körül fogott házat védjétek; a méreg-keverés megakadályozása helyett csak a betegetek gyogyítsátok. Ezen elvek szerint az a gazda, ki az induló rosz növényeket gyomlálni merné, a legnagyobb büntetésre volna méltó azon okon, mert azoknak is ép oly jogosultságuk van a növények országában, mint a nemesebb plántáknak; s az a kertész is kárhóztatásra volna méltó, ki lassan nevelkedő gyümölcsfák közül a buján tenyésző ágacotot irtogatná.

Nem oda buda! A létért való küzdés meg van az állatok, növények országában, miért ne volna ez jogos az emberi társadalomban is a létnek megvédelése nem válogathat az eszközökben. A zsidók a család, élelmesség és takarékoság fegyvereivel küzdenek, — s ime a nagyobb birtokok ép úgy mint a kisebbek egymásután folyvást zsidó gazdákat kapnak, s ezzel földmives népünk létét, fennmaradását támadják meg miért is a védekezés kötelességünk. Nem mi támadjuk meg a zsidókat, hanem azok támadtak meg minket. Védezközveink a leghumanusabbak lesznek, azzal védekezünk legelsőben is, hogy a mit kereszténytől megvehetünk, azt meg nem vesszük zsidótól, a mit kereszténynek adhatunk nem adjuk azt zsidónak állami téren is megragadjuk a védelem minden eszközt, mennyiben választásoknál szavazatunkkal csak oly egyént tisztelünk meg, a ki létünk, megélhetésünk érdekét minden törvényes fegyverével kész lesz védeni. Azt tudjuk, hogy mi bennünk van a produktív erő, a mennyiben csak mi dolgozunk, csak mi fáradunk, s miként a növények országában az elősdiék a nemes növények testébe bocsátják gyökereiket s azok életerejével táplálkoznak: ugy a zsidók is leginkább a mi vérünkől és verejtékünkől élnek, tehát megpróbáljuk legelsőben ezeket zárni be előttük; s hisszük, hogy be fog következni a dolgok kerlehetlen logikája szerint, hogy miként az okos gazda irtja, tisztogatja nemes fűiről a gyomboru, moha és más elősdi növényeket: ugy előbb utóbb maga az állami hatalom veszi kezébe jogosult törekvésünket, s megtisztítja társadalmunkat elősdi s szípolyozó tagjaitól.

— Dédi. —

Irodalom és művészet.

Az „Ország világ” február 24-iki száma pompás illusztrációkkal (csupa kitűnő fametszet) s mint már megszoktuk, tartalmas, válogatott szöveggel megjelent. Első cikkét Ötvös (Silberstein) Adolf magvas cikke. A háborúk festője, melyben az oly nagy hírű kitűnő esztétikáért Verescsaginról új adatokat sorol föl, s művészetét új világításba helyezi. Utána Erdélyi Gyula érdekesítő novellája a „Noé bárkájáról” következik, melyet Csáktornyai Lajos csinos rajza: „B ezi-gány vajda leánya” követ. Bezárja a szépirodalmi közlemények sorát Sienkiewicz beszéde: „A falu jegyzője.” Külteményt Koroda Páltól közöl. „Az eumenidáknak” cím alatt. A rendes heti társasággal együtt Ábrányi Kornél írta s ezzel azt is kifejezték, hogy a társaság oly szép, minő már rég nem volt, van még egy kedves vers „Az úszó rózsák” cím alatt, mely egy hasonló című gyönyörű fametszet magyarázatul szolgál. Ujdonság rovata bő és változatos. — Előfizethetni Wilkens és Waidl kiadóhivatalában koronaherceg-utca 3. sz. Előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt. 50 kr.

Az „Ústökös” legújabb száma is azt bizonyítja, hogy az olvasó közönségnek e régi kedves élelajpja megérdemli a pártolást melyben részestül. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe e lapot Az „Ústökös” előfizetési ára évnegyedre 2 forint.

Laptulajdonos és kiadó SZALAY IMRE

A „képes családi lapok” 21. szám tartalma: Mikor a rózsabimbó kinyílik: beszély (folytatás következik). Irta Márkus József — Késő órák: költemény, írta Jékely Aladár — Kettőtől szerető: beszély, (folyt. köv.) írta Horváth Árpád. — Habarokos rokonság: humoreszk, írta Cziklay Lajos. — Szilveszter éji kaland: beszély (folyt. köv.) közli Kálmán József. — Hei társaság (A nőkről a nőknél). Irta Heti Klio. — Az odvas fa titka: beszély (vége köv.). Irta Vajay István. — Az ország koldusa: rajz írta Muszlay János. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képeink: Foglyok szállítása Szibériába. — Muzsziák a jégen. — Galambra vadászás. — Melléklet. A „Titokzatos vendég” című regény 97—112. oldala. — A „Boríték”: Heti naptár — Salk-talány. — Magikus pont-talány. — Talányok megjátszása. — A számtani talány. — Megfejtők névsora. — Kérdések. — A szerkesztő postája. — A kis volt huzásai. — Hirdetések. — Előfizethet: Mehnér Vilmosnál, Buda-pest. IV. ker. papnövelde utca 8. sz. — Egész évre 6 frt., — fél évre 3 frt., negyed évre 1 frt. 50 kr.

A Regényvilág: e kitűnő szépirodalmi folyóirat, hozzáuk beküldött legutóbbi 6 füzetével (16—21) ismét egész halmozat nyújtja az egyaránt szép érdekes, válogatott és elsőrendű írásokból eredő olvasmányoknak. Jókai Mór neve elég arra, hogy „Minden poklokön keresztül” ez, a regénynek minden egyes folytatását, mely figyelmünket lekötö és zavartalan gyönyört okoz, lázas kíváncsisággal várjuk. Beniczkyné Bajza Lenke a „Tévesztett utak”-ban ismét csak a jeles írónéknak bizonyul, ki páratlan diszertációval fed fel a szívilág titkait és oly gyöngyös indoklással az érzelmeik hatalmát, mint kivile senkisének. Mark Twain humoros regénye, a „Köldus és királyfi” befejezéséhez közeledik, sajátkozására és egyszerűségi örömeire mindazoknak, kik a művészes boyadalmában elmerülve mohón lesik a kifejtet. Apróbb rajzot, novellát, elbeszélést körülbelül huszathoz ez újabb öt szám. „Az irodalom” rovataiban Bartók Lajos közleményei, Tiszaotnak „Magyarországról” szóló francia műve és sok más újabb irodalmi jelenség ép oly tárgyilagosan, mint szakavatottan van megírva. Ezzel, a „Regényvilág” oly irodalmi színvonalon áll családi lap, melynek pártolását ismételtlen ajánljuk olvasóink figyelmébe. (Egy-egy füzet ára 15 kr. Negyedévi előfizetési ára 1 frt. 95 kr. Megjelenik Révai Testvérek könyvkiadóhivatalában Budapesten.)

Ujzeneművek. Táborosky és Parsch zenemű-kereskedésében Budapestben megjelentek: Szege-Szege! Follimus Aurél eredeti népsziművének legkedveltebb dalai. — 1. Nem mind arany, nem mind ezüst... 2. Ha szavaid megfontolom... — 3. Sárga virág... — 4. Nehéz, nehéz az én szívem... — 5. Nekem igaz, hogy a lány hütel... — 6. Itt születtem... — 7. Nekem olyan asszony kell... — Ének hangra zongorakísérettel (vagy zongorára külön) szerző Konti József. Ára 1 frt 50 kr.

Különfelek.

Noe bárkája a Niagarán. Amerikai hírlapok egy nap azt hirdették, hogy próba fog tétetni valjon élve képes-e a Niagara vizesében keresztül jutni bármely állat? Bizonyos napon tehát egy tágas hajót mindenféle állatokkal megrakva fognak szabadon eresztini a rohanó folyón hogy az óriási s veszedelmes ugrást a mélységbe megtegye, tudtul adták a lapok azt is miként egy dollár (2 frt) díj mellett mindenki tanuja lehet e próbának. E hirre Amerika minden zugából tömegesen fódultak a kíváncsiak hogy tanui legyenek ezen új Noe bárkája szédületes ugrásának. A hajó a parthoz volt kötve. Belőle kimondhatatlan zagyvaléka hangzott kiáltás, bögés, füttyülés, rőfögés, s egyéb állati hangoknak. A kirendelt úrban szabadon bocsátottak minden állatot a fedélyzetre, a hajót a folyam közepébe vontatták s itt sorsának engedték át, eleinte uszott a hajó minden fennakadás nélkül, a zuhataghoz közelebb érve a rohanó ár nyilsebességgel ragadta magával, oda vágta a kiálló szirtkelek és közvetlen a vizeses előtt két szikla közé szoritotta. Most a nézők nevezetes látványának lettek tanui. A fenyegető vész láttára az állatok mindegyike hajlamaihoz s tehetségéhez képest igyekezett a halálos veszedelemről szabadulni. A medvék s majmok az árbo-czokra másztak s onnét méregették a távolságot köztiük s a partok között. Más állatok fel s alá rohantak a fedélyzeten szabadulást keresve. Egy pulyka — mint látszott — teljesen fejét veszte a vízbe ugrott. Más állatok nyöszörgöttek míg egyneműyek nyugodt önmegadással várták a halált. Majd két óráig állott így mozdulatlanul a hajó, miglen az ár megragadván a borzasztó mélységbe lökte. A hajó itt a rajt levő több száz állattal együtt eltűnt, az örvény elnyelt mindent; nem is vetődött többé a felszínre más semmi csak egy ré cze, melyet másnap kihalsztak s melynek a borzasztó ugrásban nem lett más baja minthogy egyik szárnya sérült meg.

Milyen nehéz a dohány füst. Egy hölgy fogadást ajált hogy ezt megmérni lehetetlen; a fogadást nemcsak elfogadta de meg is nyerte a társaság. egy férfi tagja még pedig akként hogy megmérte szivarát mily nehéz, szivarozás után pedig szinte megmérte a gondosan összegyűjtött hamut, a kettő sulya közötti különbségből könnyen megmondhatta mily nehéz volt szivarának füstje.

Hajótörések. Mult év december havában 176 vitorlás hajó veszett el. Ezek közül 11 volt amerikai, 75 angol, 5 dán, 5 hollandi, 23 német, 12 francia, 3 görög, 8 olasz, 17 norvég, 2 portugali, 4 orosz és 8 svéd. Gőzhajó 23 szenvedett hajótörést és pedig 17 angol ezenkívül egy-egy amerikai, német, olasz, norvég s 2 spanyol. Valóban borzadály fogja az embert midőn olvassa hogy a mult évben 284 gőzhajó, s ezzel 2002 utas veszett oda. Ily veszteségek arra indíthatnák az összes parlamenteket hogy a tengeri utazás veszélyeinek kevesbitését tárgyzó fontos kérdéssel egyszer már foglalkoznának.

Gazdászat ipar és kereskedelem.

— A gyümölcsfák megóvása Közledeven a tavasz, helyén levőnek tartjuk lapunk olvasói közül azokat, kik gyümölcsfatenyésztéssel foglalkoznak, felhívni, miszerint a különböző rovások petéinek, a vérteti és pajzstetvek elpusztítása céljából fáikat bemeszeljék. E célból oltott meszet, agyagot és szalmátlan lótrágyát jól összekeverünk, tejsűrűségig meghígítjuk és ezzel meszeljük be a fák törzseit és vastagabb ágait. Ezen eljárás azonban csak úgy vezet célhoz, ha előbb erős fogkeve vagy az ujjban ajánlott drótkévekkel a fák jól megdörzsöltetnek, hogy így a kéregben levő apró élősdiek előbb tönkretessenek.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet intézte, Somogy megye közönségéhez. Minthogy Horváth-Slavonországban a keleti marhavész megszűnt és az állategészségügyi viszonyok ott állandóan kedvezők, ennélfogva az 1882. évi nov. hó 16-án 47.315 sz. a. kelt rendeletnek hatályon kívül való helyezése és a szoros határárnak teljes megszüntetése mellett megengedem, hogy Horvát-Slavonországból származó kerézdők és állati nyerstermékek a varasdi hidnál és Légrádon Zákányban és Barcon, a pálai révátjárón és Eszéken, a gumbosi és palánki révátjárón, Pancsován és Ujvidéken minden előleges itteni engedély nélkül, de mégis az 1874. XX. tcz. 3. §-ában meg-alapított szabályszerű eljárás mellett, az ország területére behozathassanak.

Szerkesztői üzenet.

Csivola. A verset nem adhatjuk társadalmi cikk folytatásul kérjük így megítélni nem tudjuk adhatjuk-e vagy sem. Viszi. Kár így ide s tova száguldozni nagyon igaz, hogy Omnia non possumus omnes, a ki egy irányba oly kitűnő miert nem marad annál, miert keres idegen szokatlan tért. Karmolides. Hát más semmi sem volna karminál való? de boldog országba laknak kivételnek! Donati utca 3. Beirtak. Türelmet kérünk. Irók és művészek társasága. Becses felhívásnak szivesen tettünk eleget.

Szerkesztésért felelős:

Szalay Károly.

Nyitltér.)*

Az első magyar általános biztosító társaság Soproni főügynökségének!

A t. főügynökség szükségesnek tartotta a „Népjog” és „Somogy” című lapokban a t. közönségnek engem sértő czélatossággal tudomására hozni, hogy a nálam Kaposvárott eddig fennállott fiók főügynökség tőlem elvonatott.

E tényrel szemben meg kell az igazság érdekében jegyezmem, hogy az I-ső magyar ált. biztosító Társaság igazgatósága nálam a fiók-főügynökséget csakis azon célból rendezte be, hogy mód és alkalom nyujtassék nagyobb szabású tömeges tüzbiztosítások megszerzése végett megindítandó tárgyalások sikeres vezetésére.

Közutodomás szerint el lévén most már érve a kitűzött cél — a fiók főügynökség mint ilyen — önmagában megszűnt. — Miután legközelebb arról kelle meggyőződnöm, hogy szélesebb hatáskörű főügynökség felállításától — ez iránybani kötelező ajánlatok Lévy igazgató urrali előzetes megállapodásaim daczára, — most már előttem is ismert indokból mind a t. főügynökség mind az Igazgatóság vonakodik; ki nyilvánítom, miként fennálló kötelezésem elismerése miatt számadásom bírói uton fog elintéztetni, s már eddigelé is jogaim érdekében e kijátzás ellenében a törvényes lépéseket meg tettem, s keresetem a budapesti tekintetes kereskedelmi és váltó törvényszékhez 7241/883 szám alatt benyujtottam. —

A tárgyalás s bírói határozat eredményét megismertetni, mások okulása végett annak idején kötelelőseggem ismerendem.

Kelt Kaposvárott 1883 Martius hó 1.-én.

Füchel Zsigmond.

Az első magy. ált. bizt. társaság volt kaposvári fiók-főügynöksége jelenleg gabnakereskedő;

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Eladó

Saárdon két jó karban levő tiz lóerejű cséplőgép; bővebb felvilágosítást ad SKVARCZ FERENCZ kasznár Saárdon.

Kerestetik

megvételre 4—6 hold szántóföld és 2 hold kaszáló, a szántóföld lehetőleg a cser vagy szerdahelyi út körül legyen. Értekezhetni a volt Madarász-féle szőlőben, Kaposvárott.

Kaposvárott, 1883. Nyomatott ifj. Hágelman Károly könyvnyomdájában.